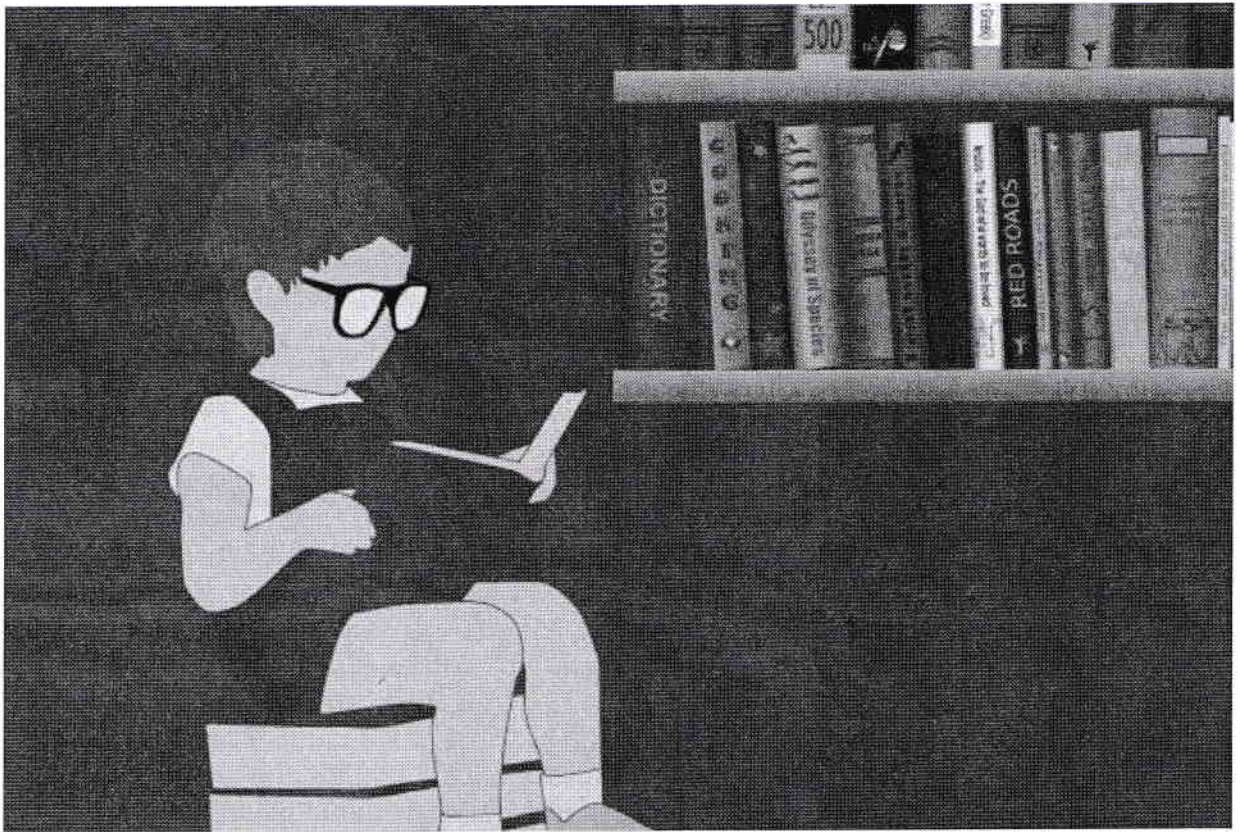


*Lectura ca abilitate de viață***Suport de curs - nivel 1 (clasele V-VI)**

CUPRINS

Capitolul I. Proiectarea opționalului	4
I.0. Cuvânt înainte	4
I.1. Aspecte de metodică predării	6
I.2. Resurse multimedia folosite în lecții	10
Capitolul II. Dicționar de concepte teoretice	12
CAPITOLUL III. Fișe de lucru	16
Textul poetic	
1.1. Fișa de lucru 1	16
1.2. Fișa de lucru 2	19
1.3. Fișa de lucru 3	22
Textul tip jurnal	
2.1. Fișa de lucru 1	25
2.2. Fișa de lucru 2	30
2.3. Fișa de lucru 3	32
Textul narativ. Personajul	
3.1. Fișa de lucru 1	34
3.2. Fișa de lucru 2	36
3.3. Fișa de lucru 3	38
Textul nonliterar (articolul)	
4.1. Fișa de lucru 1	40
4.2. Fișa de lucru 2	44
4.3. Fișa de lucru 3	45
Textul dramatic	
5.1. Fișa de lucru 1	47
5.2. Fișa de lucru 2	53
5.3. Fișa de lucru 3	55
Textul epistolar	
6.1. Fișa de lucru 1	56
6.2. Fișa de lucru 2	59
Textul nonliterar - reclama, afișul	
7.1. Fișa de lucru 1	62
7.2. Fișa de lucru 2	64
Subiecte de olimpiadă (antrenament pentru performanță)	65
BIBLIOGRAFIE	80

Opționalul „Lectura ca abilitate de viață” contribuie la formarea unor tineri responsabili și empatici. Prin acest curs, copiii dumneavoastră vor fi încurajați să-și dezvolte gândirea critică și flexibilă, să își asume un set de valori personale și să accepte diversitatea culturală și socială. Ei vor învăța să-și îmbunătățească abilitățile sociale, cum ar fi lucrul în echipă și rezolvarea conflictelor, și să înțeleagă rolul esențial al lecturii în dezvoltarea lor personală. Vă încurajăm să susțineți participarea copiilor la acest curs, un pas important spre dezvoltarea lor armonioasă și echilibrată.

I.1. METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI

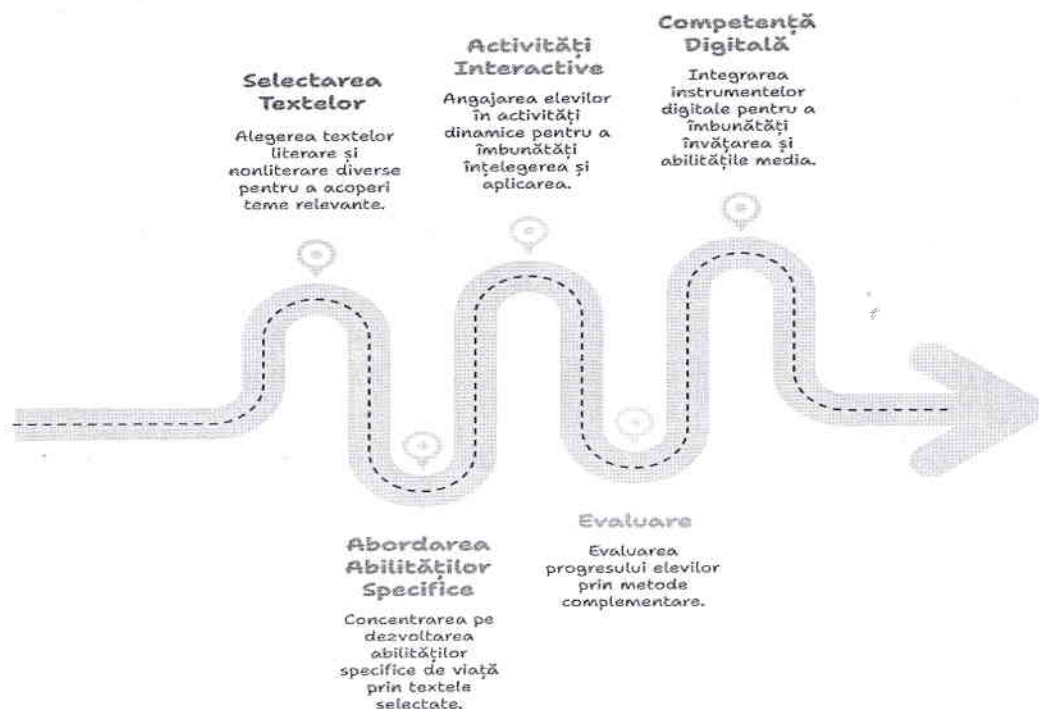
Programa opționalului „LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ” a fost aprobată prin ORDINUL nr. 3961 din 3 mai 2012 fiind elaborată în cadrul proiectului *Metode inovative în formarea cadrelor didactice pentru dezvoltarea abilităților de viață ale elevilor*, cofinanțat prin Fondul Social European, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU), Axa prioritară 3, domeniul major de intervenție 1.3.

Câteva dintre sugestiile cheie includ:

- Se recomandă ca textele literare și non-literare să fie alese tematic, pentru a aborda problemele legate de abilitățile de viață. Aceste texte pot fi din literatura română și universală, incluzând poezii, proză narativă, texte dramatice, piese de teatru și filme, și pot aborda teme precum familia, școala, iubirea, călătoria, prietenia, copilăria sau adolescența.
- Numărul minim de texte recomandat este de cel puțin 5 texte literare (fragmente sau integrale) și cel puțin 4 texte non-literare pentru fiecare an școlar.
- Activitățile de predare-învățare-evaluare ar trebui să se desfășoare în unități de timp de două ore.
- Scenariile didactice trebuie să fie structurate după modelul „evocare, realizarea sensului, reflecție și extindere”.
- Profesorii sunt încurajați să utilizeze metode interactive specifice dezvoltării gândirii critice, astfel încât textul să devină un pretext pentru înțelegerea sinelui și a lumii. De asemenea, se pot utiliza metode active pentru a dezvolta comunicarea, spiritul critic, toleranța și creativitatea.
- Evaluarea se va realiza prin metode complementare, cum ar fi observarea sistematică, interviul, portofoliul, autoevaluarea, jurnalul de lectură și proiectul.
- Cursul include dezvoltarea competenței digitale, încurajând elevii să folosească internetul și software-ul educațional pentru documentare.

Dezvoltarea abilităților de viață se poate descrie ca un proces pedagogic complex, bazat pe principii metodologice specifice cursului opțional „Lectura și abilitățile de viață”. Acest proces este structurat pe cinci etape interconectate, reflectând o abordare centrată pe elev și pe dezvoltarea competențelor cheie, ilustrat în infograficul alăturat.

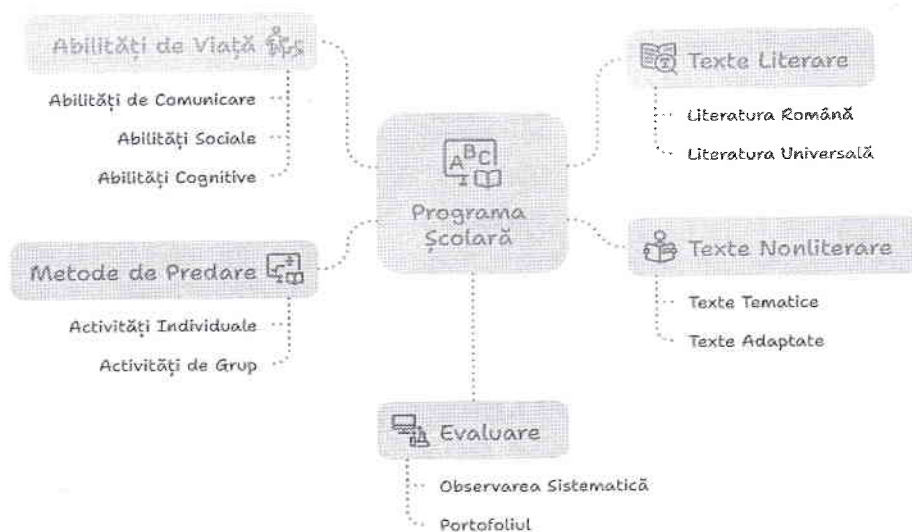
Dezvoltarea Abilităților de Viață prin Lectură



Cadru cuprinzător pentru dezvoltarea abilităților de viață



Structura Programei Școlare: Lectura și Abilitățile de Viață



Principiile fundamentale care au orientat elaborarea programei sunt:

- Principiul relevanței, competențele și conținuturile fiind corelate cu nevoile reale și imediate ale elevilor;
- Principiul diversificării, strategiile, ofertele și situațiile de învățare sunt diversificate și adaptate grupului de elevi;
- Principiul transferului, prin realizarea de conexiuni între textele studiate și viața cotidiană.

VALORI ȘI ATITUDINI

- ★ Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi
- ★ Asumarea unui set de valori personale care să confere identitate persoanei
- ★ Dezvoltarea gândirii critice, flexibile și prospective
- ★ Cultivarea interesului pentru învățarea pe parcursul întregii vieți ca expresie a dezvoltării durabile
- ★ Valorizarea creativității ca resursă pentru dezvoltarea personală și comunitară
- ★ Acceptarea diversității etnice, sociale, culturale, religioase, de opțiune etc.
- ★ Acceptarea dialogului și a comunicării interculturale


COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea textului literar și nonliterar din perspectiva abilităților de viață.
2. Utilizarea lecturii în vederea dezvoltării personale.

COMPETENȚE SPECIFICE

Clasa a V-a și clasa a VI-a

1. Receptarea textului literar și nonliterar din perspectiva abilităților de viață

 Competențe specifice	We know books	Conținuturi asociate
1.1 Citirea unor texte diferite care abordează problematica abilităților de viață 1.2 Observarea comportamentului personajelor literare/ a persoanelor în vederea identificării abilității de viață absente sau dobândite		Texte literare și nonliterare Sensul global al textelor Abilități de viață: abilități de comunicare, abilități sociale, abilități de management al învățării și informațiilor, abilități de autocunoaștere, abilități de autoîngrijire, abilități cognitive, abilități practice Comportamentul Personaj literar; persoană

2. Utilizarea lecturii în vederea dezvoltării personale

Competențe specifice	Conținuturi asociate
2.1 Identificarea rolului lecturii în dezvoltarea personală 2.2 Asocierea textelor citite cu experiențe personale	Lectura experiențială Lectura de identificare Dezvoltarea personală

Clasa a VII-a și clasa a VIII-a

1.Receptarea textului literar și nonliterar din perspectiva abilităților de viață

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. Citirea și prezentarea unor texte diferite care abordează problematica abilităților de viață 1.2. Exprimarea opiniei față de comportamentul și atitudinile personajelor literare/ a persoanelor referitor la abilitățile de viață absente sau dobândite	Texte literare și nonliterare Mesajul textelor Comportament, atitudini Abilități de viață: abilități de comunicare, abilități sociale, abilități de management al învățării și informațiilor, abilități de autocunoaștere, abilități de autoîngrijire, abilități cognitive, abilități practice

2. Utilizarea lecturii în vederea dezvoltării personale

Competențe specifice	Conținuturi asociate
2.1 Exprimarea unei opinii personale despre rolul lecturii în dezvoltarea personală 2.2 Asocierea mesajului textelor citite cu nevoile personale în vederea dezvoltării personale	Lectura reflexivă Lectura informativă, globală Nevoile personale Schimbarea atitudinilor

Competențele specifice pot fi formate prin oricare dintre conținuturile asociate, iar valorile și atitudinile vor fi avute în vedere atât în selecția textelor, cât și în abordarea concretă a acestora. Pentru formarea calităților unui lector activ și critic, capabil de discernământ, elevilor li se va cere să-și exprime opinia despre mesajul textelor, despre valorile și ideile promovate, despre abilitățile de

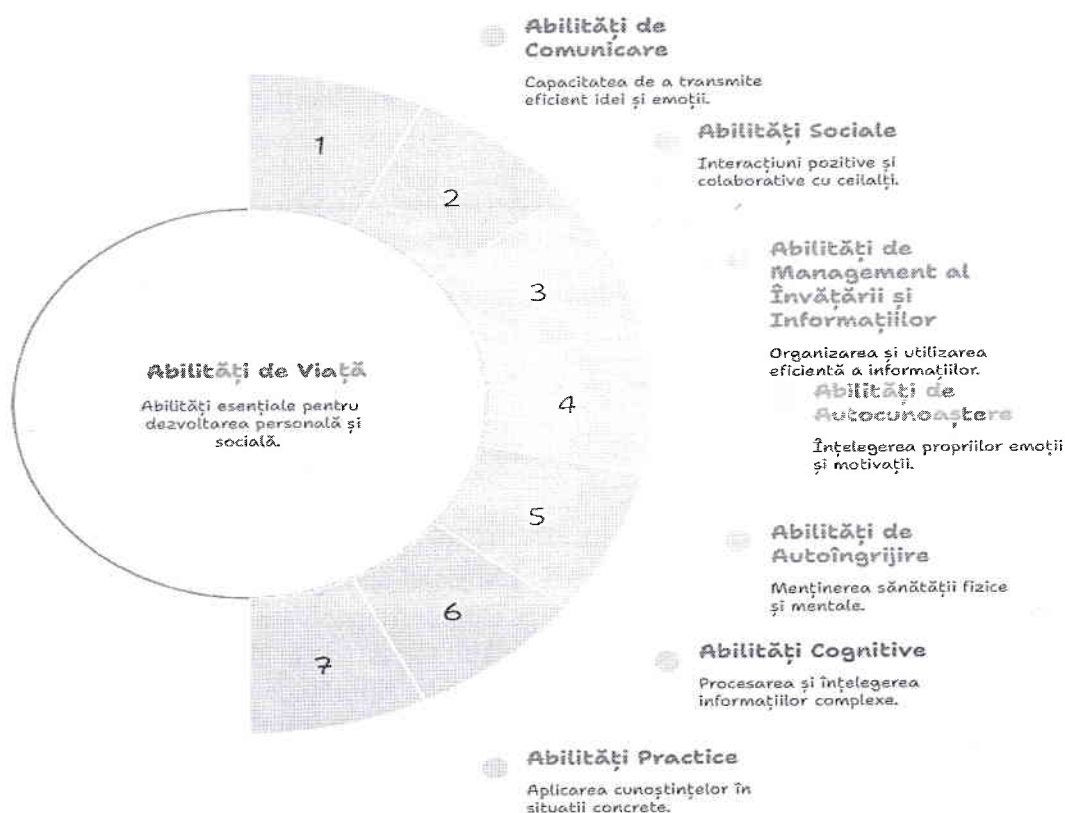
viață identificate la nivelul personajelor/persoanelor din textele citite sau despre abilitățile de viață care le lipsesc acestora.

Citirea corectă și fluentă presupune atât citirea pentru sine, cât și citirea pentru ceilalți, de aceea elevii vor fi solicitați să citească texte sau fragmente de texte literare sau nonliterare în gând, dar și cu voce tare, în fața unui auditoriu.

Textul literar și nonliterar va fi abordat atât cu scopul formării competențelor generale și a celor specifice, cât și cu scopul formării competențelor cheie de învățare, interpersonale și sociale.

Textele literare și cele nonliterare, piesele de teatru și filmele vor fi selectate astfel încât să abordeze din categoriile de abilități de viață, următoarele abilități specifice:

Explorarea Abilităților de Viață prin Texte



1.2. Resurse multimedia folosite în lecții

Noile paradigme educaționale includ mijloacele multimedia și de comunicare, ca factori ce completează procesul didactic în direcția eficientizării acestuia.

Este foarte probabil ca școala viitorului să fie organizată diferit, cu un program de studiu mai flexibil, un curriculum restructurat, cu conținuturi infinite mai variate, cu sarcini colaborative la distanță, evaluare prin portofoliu de proiecte etc.

Astfel, profesorul va deveni treptat un mediator al cunoașterii, un facilitator al învățării, un creator de lecții digitale.

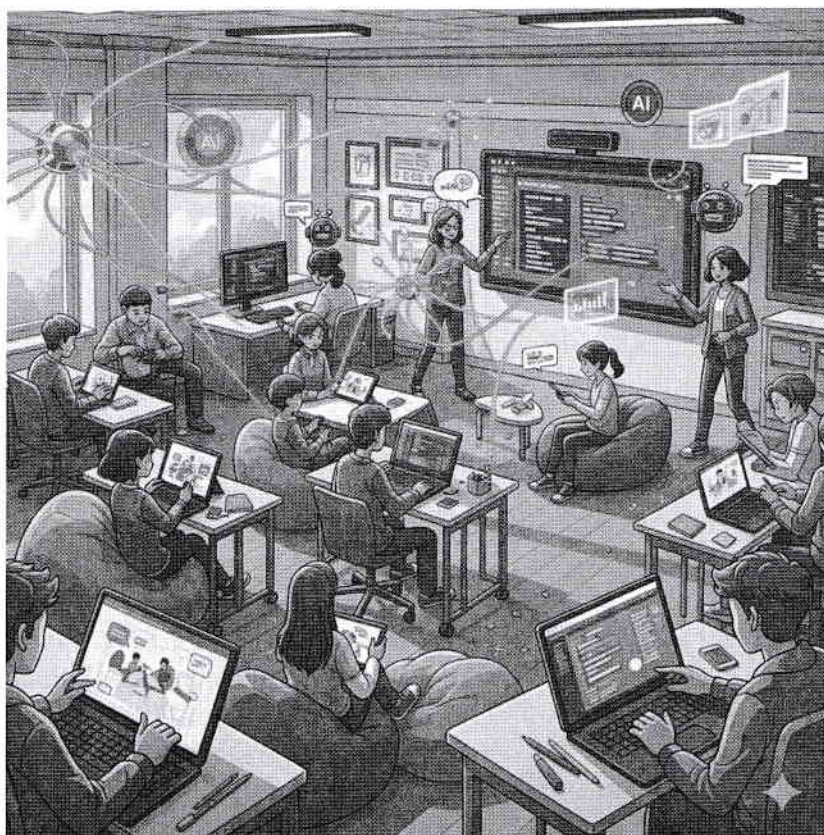
Resurse și aplicații online utile:

- Instrumente pentru cooperare și proiecte educaționale colaborative

- **Google Drive.** Instrument on-line pentru creare în colaborare de documente, foi de calcul, prezentări, chestionare, imagini.
- **Padlet (fostul Wallwisher).** Permite crearea unui “avizier” virtual pe care pot fi postate scurte mesaje conținând text, imagini și legături web. Poate fi folosit pentru brainstorming, pentru a posta adrese de Internet utile, cuvinte noi, termeni sau comentarii pe o temă dată.
- **Glogster.** Aplicație simplă pentru crearea de postere interactive.
- **Wordle.** Transformă un text scurt într-un “nor de cuvinte” . Cuvintele des folosite apar mai mari.
 - **Voki** este un serviciu gratuit care permite crearea de avatare personalizate care transformă textul scris în mesaj vocal și pot fi folosite pe blog, profil, mesaje de e-mail sau ca prezentari ale participanților în proiecte.
 - **Google Sites.** Serviciu gratuit care permite crearea de site-uri după șabloane prestabilite.
 - Canva
- **Instrumente pentru realizarea de chestionare și jocuri educaționale**
 - **Bubbl.us.** Aplicație simplă pentru *crearea de hărți conceptuale colaborative online*
 - Google forms
 - Wordwall
 - Mentimeter
- **Instrumente AI**
 - Gemini
 - Chat GPT
 - Napkin

Așadar, utilizarea resurselor digitale revoluționează fundamental procesul de predare și învățare, transformând sala de clasă într-un mediu colaborativ și dinamic. Aceste instrumente, de la platforme de cooperare ca **Google Drive** și **Padlet** la aplicații de creare vizuală precum **Glogster** și **Canva**, facilitează crearea de proiecte educaționale complexe. Astfel, elevii și profesorii pot lucra simultan, în timp real, pe aceleași documente, prezentări sau aviziere virtuale, dezvoltând competențe de colaborare și comunicare esențiale.

Dincolo de colaborare, resursele digitale oferă noi metode de evaluare și de stimulare a creativității. Aplicații precum **Wordwall** și **Mentimeter** transformă evaluarea formativă în jocuri interactive și chestionare dinamice, menținând interesul elevilor. Instrumente precum **Voki** și **Wordle** permit elevilor să exploreze noi modalități de exprimare și de sintetizare a informațiilor, transformând concepte abstracte în produse vizuale sau audio. Integrarea instrumentelor de



inteligență artificială, cum ar fi Gemini sau ChatGPT, contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a capacității de a naviga eficient în vastul univers al informației, pregătindu-i pe elevi pentru provocările viitoare. În esență, aceste resurse digitale nu sunt doar simple unelte tehnologice, ci medii pedagogice care susțin o abordare constructivistă a învățării, centrată pe elev, pe descoperire și pe interacțiune.



Capitolul II. Dicționar de concepte teoretice

concept	explicația
Comportament 	<p>Termenul de comportament se referă la totalitatea acțiunilor, reacțiilor și atitudinilor observabile ale unui organism ca răspuns la stimulii din mediul său intern sau extern. Este modul în care un individ sau un grup se manifestă, de la cele mai simple mișcări până la acțiuni complexe și intenționate.</p> <p>Verbal: Comunicarea prin limbaj, vorbit sau scris.</p> <p>Nonverbal: Comunicarea prin gesturi, mimică, postură și tonul vocii. Acestea adesea completează sau chiar contrazic mesajul verbal.</p>
Dezvoltarea personală 	<p>Dezvoltarea personală este un proces continuu și conștient de auto-îmbunătățire, prin care o persoană își evaluează abilitățile, cunoștințele și trăsăturile de caracter pentru a-și atinge potențialul maxim. Este o călătorie interioară care se concentrează pe creștere, învățare și evoluție la nivel fizic, mental, emoțional și spiritual.</p>
Lectura experiențială 	<p>Lectura experiențială este un tip de abordare a textului prin care cititorul se implică activ, mental și emoțional, transformând actul de a citi într-o experiență personală și profundă. Spre deosebire de lectura pasivă, care se limitează la decodificarea cuvintelor, lectura experiențială presupune o imersiune în lumea textului, creând o legătură între cititor și operă.</p> <p>Lectura experiențială</p> <p>Definiție: Lectura experiențială este un tip de abordare a textului prin care cititorul se implică activ, mental și emoțional, transformând actul de a citi într-o experiență personală și profundă. Spre deosebire de lectura pasivă, care se limitează la decodificarea cuvintelor, lectura experiențială presupune o imersiune în lumea textului, creând o legătură între cititor și operă.</p> <hr/> <p>Cum se practică lectura experiențială?</p> <p>Pentru a transforma o lectură obișnuită într-una experiențială, se pot folosi câteva tehnici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vizualizare: Încearcă să-ți imaginezi în detaliu locurile, personajele

- și evenimentele descrise. Creează-ți un "film" în minte.
2. **Punere în scenă:** Întreabă-te: „Ce aş face eu în situația asta?” sau „Ce aş simți eu dacă aş fi acest personaj?”.
 3. **Reflecție:** Oprește-te din când în când și gândește-te la ce ai citit. Care sunt ideile principale? Ce emoții ai simțit? De ce?
 4. **Conectare:** Caută legături între text și propria ta viață, experiențe sau cunoștințe. Cum te ajută textul să înțelegi mai bine lumea sau pe tine însuși?

Lectura de identificare



Lectura de identificare reprezintă o tehnică prin care cititorul se transpune mental și emoțional în situația, perspectiva și trăirile unui personaj sau ale autorului dintr-un text. Este un proces psihologic și cognitiv prin care se realizează o conexiune profundă cu lumea operei, permițând cititorului să experimenteze evenimentele ca și cum ar fi propriile sale trăiri.

Lectura de identificare nu este un act pasiv, ci o formă activă de interacțiune cu textul. Ea se bazează pe:

1. **Imaginație și empatie:** Cititorul își folosește capacitatea de a-și imagina un alt context decât cel real și de a simți emoțiile altcuiva. Astfel, el devine "complice" la acțiunea narativă, înțelegând nu doar ce se întâmplă, ci și de ce se întâmplă.
2. **Proiecție:** Cititorul proiectează propriile sale experiențe, amintiri și cunoștințe asupra personajului, creând o punte între lumea reală și cea ficțională.
3. **Reflecție:** Prin intermediul personajului, cititorul poate explora, în siguranță, diverse aspecte ale naturii umane, ale moralității sau ale conflictelor interioare, ajungând la o mai bună înțelegere a sinelui și a lumii.

Lectura informativă



Lectura informativă este un tip de lectură orientat spre dobândirea de cunoștințe, date și fapte concrete dintr-un text. Scopul său principal este de a extrage informații esențiale și de a le reține, fără a fi neapărat implicat emoțional sau a căuta sensuri ascunse.

Cum se practică lectura informativă?

Pentru a fi eficient în lectura informativă, se pot folosi câteva strategii:

1. **Citirea selectivă (skimming):** Se parcurg rapid titlurile, subtitlurile și primele rânduri ale paragrafelor pentru a înțelege structura generală a textului și a identifica secțiunile relevante.
2. **Scanarea (scanning):** Se caută cuvinte cheie specifice (nume, date, termeni tehnici) pentru a găsi rapid informația dorită.
3. **Extragerea ideilor principale:** Se identifică propoziția principală a fiecărui paragraf (de obicei la început) pentru a obține o sinteză a conținutului.

Mesajul textului

Mesajul unui text reprezintă **ideea principală, informația, emoția sau gândul pe care autorul vrea să-l transmită cititorului**. Este esența textului, motivul pentru care a fost scris. Mesajul se descoperă prin